

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

21. Središnji postupak licenciranja

Pred nama je **21.** po redu Središnji postupak licenciranja klubova. U proteklih **20** godina, u postupku je sudjelovalo **104** različita tražitelja licence (klubova). Izdana je **161** UEFA licenca, **271** Licenca za HNL te **370** licenci za Prvu NL. Stručnjaci Odjela za licenciranje HNS pregledavali su i ocjenjivali brojnu dokumentaciju, informacije i podatke koje su dostavili klubovi, odnosno tražitelji/primatelji licence, te su u licenciranoj natjecateljskoj 2023./24. godini izradili ukupno **530** lista provjere o ispunjenju kriterija. Po **peti put**, u postupku licenciranja sudjelovat će **ženski nogometni klubovi**, budući da je za sudjelovanje u UEFA Ligi prvakinja (**UWCL**) od natjecateljske godine **2020./21.** i ženskim nogometnim klubovima potrebna UEFA licenca za spomenuto natjecanje.

Pravilnik o licenciranju i financijskoj održivosti klubova te UEFA-in financijski nadzor – povijesni pregled sustava licenciranja klubova

Udruženje europskih nogometnih saveza, UEFA, skrbeći o budućnosti nogometne igre uz potporu svih svojih saveza članova, još 1999. godine utemeljila je sustav licenciranja klubova, te je 15.01.2001. godine Izvršni odbor UEFA-e usvojio **Priručnik** za licenciranje klubova, Verziju 1.0. Svi savezi članovi UEFA-e u skladu s ovim Priručnikom proveli su četiri ciklusa licenciranja klubova.

Tijekom prva četiri ciklusa licenciranja UEFA je kontinuirano analizirala funkcioniranje sustava, a rezultati su doveli do potrebe za kreiranjem novog, kvalitetnijeg, ali i zahtjevnijeg Priručnika o licenciranju klubova, Verzija 2.0, koji je 21.09.2005. usvojio Izvršni odbor UEFA-e. Taj se Priručnik primjenjivao u postupcima izdavanja licenci klubovima za natjecateljsku 2008./09. godinu. Zbog višestrukih pozitivnih reakcija, ali i potrebe da se adekvatno odgovori na izazove s kojima se suočavao europski nogomet, 26. rujna 2008. godine Izvršni odbor UEFA-e usvojio je *Pravilnik* o licenciranju klubova, koji je zamijenio dvije prethodne verzije tzv. Priručnika. Sljedeću verziju Pravilnika, uz sudjelovanje saveza članova, Komisije za licenciranje klubova, ali i ostalih interesnih skupina: Europskog udruženja profesionalnih liga (EPFL), Europskog udruženja klubova (ECA), Međunarodnog udruženja nogometaša (FiFPro Europa), te Međunarodnog udruženja navijača (*Supporters Direct*) Izvršni odbor UEFA-e usvojio je 18. svibnja 2012. u Ženevi. U ovoj verziji Pravilnika poseban je naglasak bio na *financijskom fair playu*. Cilj je financijskog fair playa izbjeći i spriječiti nerijetke financijske turbulencije, s kojima se posljednjih desetljeća europski nogomet suočava, a čemu jedini uzrok nije bila globalna financijska i gospodarska kriza u svijetu i Europi, već mnogo češće neodgovarajuće, nesustavno, nedosljedno, netransparentno i neodgovorno financijsko poslovanje takvih nogometnih klubova. Iskustva klubova, saveza članova, UEFA-inih tijela koja su nadležna za licenciranje i financijski fair play, kao i ostalih već ranije spomenutih interesnih skupina, kojima se ovaj puta priključio i CAFE (*Centre for Access to Football in Europe*), nakon tri godine provedbe, opsežnom analizom i diskusijom dalil su doprinos kreiranju novije verzije Pravilnika o licenciranju klubova i financijskom fair playu, koji je 29. lipnja 2015. u Nyonu usvojio Izvršni odbor UEFA-e.

Nakon četiri godine primjene, na osnovu iskustava i povratnih informacija saveza članova UEFA-e koji djeluju u ulozi davatelja licenci, UEFA-ine administracije, UEFA-inog Tijela za financijsku kontrolu klubova, te nakon opsežnih konzultacija s *ECA-om*, *EPFL-om*, *FiFPro Europa*, *Supportes Direct*, *CAFE-om*, Radna skupina UEFA-ine Komisije za licenciranje klubova izradila je prijedloge temeljem kojih je Izvršni odbor UEFA-e na svojoj sjednici održanoj 28. lipnja 2023, usvojio [UEFA Pravilnik o licenciranju klubova i financijskoj održivosti - izdanje 2023.](#) i [Pravilnik o licenciranju klubova za UEFA Ligu prvakinja - izdanje 2022](#) koji je stupio na snagu 1. lipnja 2022.

Kao i ostali UEFA-ine savezi članovi, Hrvatski nogometni savez obavezan je svoj nacionalni pravilnik o licenciranju klubova usklađivati s važećim UEFA-inim propisima. No, pravilnici HNS-a nisu samo posljedica obaveze poštivanja UEFA-inih propisa, nego također i rezultat analiza koje se permanentno provode na razini Hrvatskog nogometnog saveza, slijedom povratnih informacija od klubova, kao i pravnih tijela Saveza (Komisija i Žalbeno tijelo za licenciranje), Odjela za licenciranje HNS, te, Izvršnog odbora HNS-a te njegovih komisija i radnih tijela, kao i ostalih dionika nogometnog sporta u RH. Izvršni odbor HNS-a je 23. listopada 2023. usvojio [Pravilnik o licenciranju i financijskoj održivosti klubova listopad 2023.](#)

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

Ciljevi sustava licenciranja klubova su:

- Daljnja promocija i stalno poboljšanje standarda u svim aspektima nogometa u Hrvatskoj i davanje stalnog prioriteta treniranju i brizi za mlade igrače u svakom klubu;
- Promocija sudjelovanja u nogometu i doprinos razvoju ženskog nogometa;
- Osigurati da svaki klub ima odgovarajuću razinu posloводства i organizacije;
- Prilagodba klupske sportske infrastrukture, s ciljem da se igračima, gledateljima i predstavnicima medija osiguraju dobro izabrani, dobro opremljeni i sigurni objekti;
- Zaštita integriteta i nesmetanog odigravanja UEFA-inih i natjecanja HNS-a;
- Zaštita identiteta svakog kluba, njegove povijesti i baštine;
- Poticanje suradnje između HNS-a i klubova, te omogućavanje klubovima da razvijaju sustavno vrednovanje u financijskim, sportskim, pravnim, kriterijima nogometno-društvene odgovornosti, infrastrukturnim kriterijima, te kriterijima administracije i stručnog osoblja u Hrvatskoj i/ili Europi;
- Poticati i razvijati društvenu odgovornost u nogometu;
- Promicati zdrave odnose između kluba i navijača, te povećavati dostupnost u nogometu;
- Promicati disciplinu i racionalnost u financijskom poslovanju klubova; posebice:
- Poboljšavati ekonomsku i financijsku održivost klubova, povećavajući njihovu transparentnost i vjerodostojnost;
- Davati poseban značaj zaštiti vjerovnika;
- Promicati bolju kontrolu troškova;
- Poticati klubove da posluju na osnovu svojih vlastitih prihoda;
- Poticati odgovornu potrošnju na dugoročnu dobrobit nogometa;
- Zaštiti dugoročnu opstojnost i održivost europskog i hrvatskog klupskog nogometa.

Od licencirane natjecateljske 2023./24. godine, UEFA je u novom Pravilniku o licenciranju i financijskoj održivosti klubova uvela još jednu skupinu kriterija pod nazivom: **Kriteriji nogometno-društvene odgovornosti**, kojima je cilj poticanje jednakosti i uključivosti, antirasizma i antidiskriminacije, zaštite i dobrobit djece i mladih, nogometa za sve i zaštite okoliša u nogometu.

Ciljevi se ostvaruju zajedničkim mjerama i aktivnostima koje provodi Hrvatski nogometni savez u ulozi davatelja licence, s jedne strane, a s druge strane **klubovi**, koji su na početku tzv. Središnjeg postupka licenciranja – **tražitelji licence**, a po izdavanju licence – **primatelji licence**. Hrvatski nogometni savez provoditi će predstojeći postupak licenciranja u skladu s [Pravilnikom o licenciranju i financijskoj održivosti klubova – listopad 2023.](#), te u skladu s uputama i smjernicama UEFA-e i [UEFA Standardom kvalitete licenciranja klubova - izdanje 2022](#) putem Odjela za licenciranje HNS, te Tijelima za licenciranje, koja donose odluke o licencama: **Komisije za licenciranje i Žalbenog tijela za licenciranje**.

Prije navedeni stalni ciljevi sustava licenciranja ostvaruju se kontinuirano, putem odgovarajuće, pravovremene, profesionalne, djelotvorne primjene i provedbe sustava, posebice od strane Hrvatskog nogometnog saveza, odnosno njegovih tijela, ali i od strane klubova, u svojstvu tražitelja, odnosno primatelja licence. Ciljevi se ostvaruju kroz ispunjenje **šest skupina kriterija** definiranih

LICENCIRANJE KLUBOVA

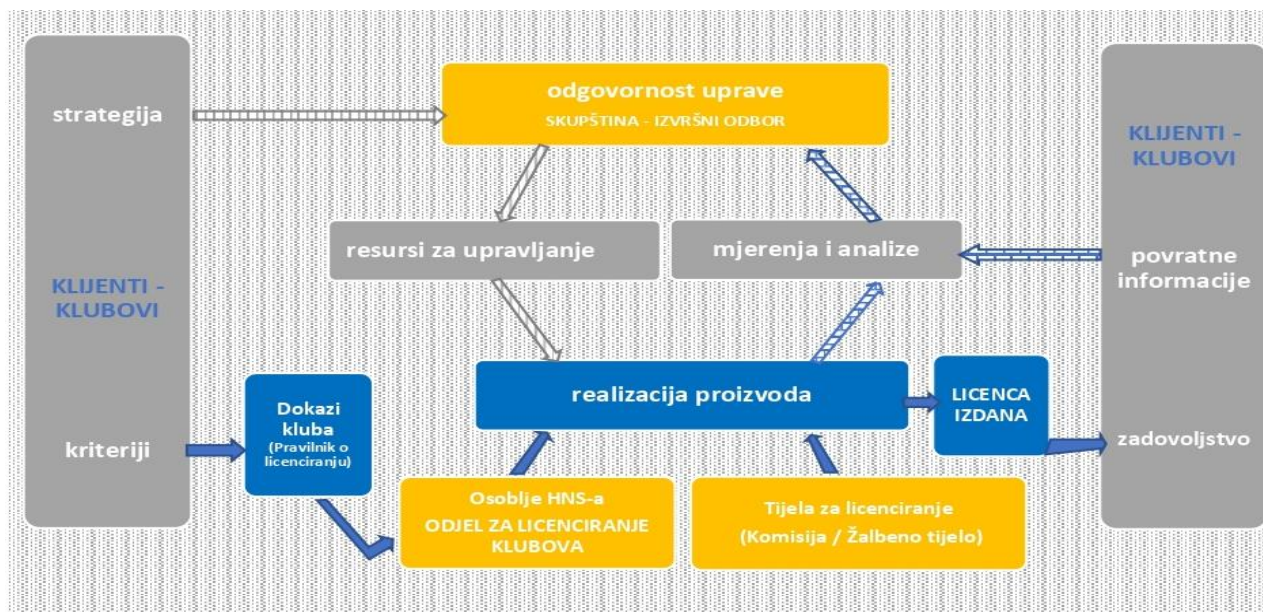
Natjecateljska 2024./2025. godina

Pravilnikom o licenciranju i financijskoj održivosti klubova HNS-a. Ispunjenjem kriterija ostvaruju se ciljevi sustava, što se praktično manifestira u dobivanju licence za sudjelovanje u određenom natjecanju u narednoj natjecateljskoj godini, ali i ispunjavanju kriterija tijekom licencirane natjecateljske godine. Ispunjenje svakog od kriterija iz skupina: **sportskih, kriterija nogometno-društvene odgovornosti, infrastrukturnih, kriterija administracije i stručnog osoblja, pravnih i financijskih kriterija**, dovodi do postizanja glavnih, ali i posebnih ciljeva.

Posebni ciljevi:

- a) Profesionalnim rukovođenjem, upravljanjem i provođenjem sustava licenciranja klubova od strane Hrvatskog nogometnog saveza (Odjel za licenciranje, Komisija i Žalbeno tijelo za licenciranje) – **ostvaruju se profesionalni standardi provođenja transparentnog sustava procjene ispunjenja kriterija od strane klubova tražitelja licence**. Primjenom **Standarda** koji je propisala UEFA, a čiju primjenu certificira neovisna certifikacijska tvrtka „SGS“, tražiteljima licence daje se stalna potpora u ispunjavanju kriterija, te se transparentno mjere pokazatelji i informacije u provođenju ovog sustava. Tijela za licenciranje HNS-a nemaju samo zadaću ocjenjivati status ispunjenja kriterija od strane tražitelja, nego također pomagati tražiteljima/primateljima licence da definirane kriterije i ispunje. To se obavlja putem konzultacija s klubovima, održavanjem seminara i radionica, kreiranjem dokumentacije koja će tražiteljima omogućiti lakše razumijevanja informacija i dokumentacije u cilju ispunjenja kriterija, te nizom drugih aktivnosti i poslova koje obavlja Odjel za licenciranje klubova HNS.

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

Sudjelovanjem u postupku licenciranja, klubovi-tražitelji licence, svojim angažmanom u ispunjenju kriterija, **unapređuju svoje poslovne navike** i u takvom transparentnom sustavu, opisanom prije svega, Pravilnikom o licenciranju i financijskoj održivosti klubova HNS, **svoje poslovanje provode učinkovitije i profesionalnije, te unaprjeđuju svoju sportsku, ali i profesionalnu razinu. Odjel za licenciranje klubova HNS i dalje će poticati klubove, posebno njihove uprave, kako bi shvatili potrebe, ali i prednosti koje ostvaruju unapređenjem svog rada i poslovanja.**

- b) **Kvalitetan rad s mladim igračima u klubovima** - svaki klub mora imati kvalitetan pisani **program rada s mladim uzrastima** po kojem obavlja treniranje i obrazovanje svojih mladih igrača:
- **Treniranje i obrazovanje mladih nogometaša/ica** obavlja se kroz stručne programe koje provode **stručno osposobljeni treneri** (npr. vođenje dnevnika rada na treninzima, evidencije prisutnosti na treninzima, analize različitih aspekata kolektivnih i individualnih rezultata) – a **prema programskoj i organizacijskoj shemi tzv. škola nogometa u klubovima. Stručnjak za Sportske kriterije** surađuje i kontaktira klubove sa sugestijama u planiranju i provođenju Programa razvoja mladih uzrasta – **stalan zadatak**;
 - **Briga klubova za zdravlje njegovih igrača**, posebno mladih igrača – o svakom pojedinom igraču/ici liječnik/ci kluba mora/ju voditi zdravstveni karton, uz obvezno obavljanje redovitih liječničkih pregleda, koji uključuju između ostalog i **obvezno kardio-vaskularno snimanje. UEFA i Hrvatski nogometni savez propisali su minimalni sadržaj za godišnje zdravstvene preglede svih registriranih igrača kluba**;
 - Obrazovanje igrača o opasnostima dopinga za njihovo zdravlje, ali i posljedicama koje doping može imati na njihovu karijeru;
 - Obrazovanje igrača o integritetu natjecanja, te svim izazovima i opasnostima koje donosi svaka vrsta manipulacije izvan terena na nogometnu utakmicu i njen sportski rezultat, odnosno namještanje rezultata ili tijeka utakmice, nedozvoljeno klađenje i slične nedopuštene radnje;
 - Tražitelj licence mora utvrditi i provoditi mjere u skladu sa svim relevantnim uputama UEFA-e s **ciljem zaštite, očuvanja i jamstva dobrobiti igrača** mladih dobnih uzrasta te im osigurati sigurno okruženje uvijek kad oni sudjeluju u aktivnostima koje organizira tražitelj licence.
- c) **Klubovi trebaju voditi stalnu brigu o obrazovanju svojih igrača**, omogućiti im i poticati ih na nastavak njihovog redovnog školovanja i profesionalne izobrazbe, stalno surađivati sa školama i voditi brigu o obrazovnom statusu svojih mladih igrača. **Treneri momčadi mladih uzrasta, posebno voditelji programa razvoja mladih uzrasta u klubovima moraju voditi brigu o svakom igraču/ici po pitanju njegovog/njenog nenogometnog obrazovanja i na to ga/ju poticati, surađivati s nastavnicima i roditeljima na tom planu.**
- d) **Stručno usavršavanje trenerskog, medicinskog i drugog stručnog osoblja s ciljem poboljšanja kvalitete rada**, koje sudjeluje u treniranju, posebno mladih igrača/ica (stručni seminari, radionice....). HNS je organizator brojnih takvih stručnih seminara i obrazovnih modula (seminari za trenere, liječnike, fizioterapeute koji se redovito održavaju u organizaciji stručnih tijela HNS-a (Komisija nogometnih trenera, Stručna komisija, Nogometna akademija, Zdravstvena komisija, Komisija nogometnih sudaca, itd.).

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

- e) **Poznavanje i razumijevanje Pravila nogometne igre** – adekvatno poznavanje Pravila nogometne igre jamči fair play na terenu za igru, što je i smisao nogometne igre, jača sportski duh i sportsko nadmetanje, izbjegavaju se ozljede igrača, povećava atraktivnost igre. **Ovaj se cilj postiže organizacijom stručnih predavanja u klubovima, koja nisu namijenjena samo trenerima, već i igračima, posebno mladim igračima/cama.** Ovakva predavanja organiziraju se u klubovima a stručno osposobljavanje i prezentacije obavljaju sudački instruktori/kontrolori sudaca i aktivni suci FIFA-e/HNL. Za postizanje ovog cilja ostvaruje se suradnja na relaciji: klub – Komisija nogometnih sudaca HNS/ŽNS – **stalan** zadatak. U postupku licenciranja stručnjak za Sportske kriterije surađuje s Komisijom nogometnih sudaca HNS.
- f) **Antirasizam i antidiskriminacija** - posebno motivirati klubove da kreiraju svoju politiku i mjere za provođenje borbe protiv rasizma i svih oblika diskriminacije i nesnošljivosti, budući da događanja koja se očituju u nesportskom ponašanju navijača na stadionima upućuju na nužnost takvih aktivnosti s ciljem sprječavanja i iskorjenjivanja takvih neprihvatljivih ponašanja.
- g) **Potpora razvoju ženskog nogometa** – ovim kriterijem potiče se klubove da u skladu sa svojim mogućnostima daju poticaj razvoju ženskog nogometa, koji posljednjih godina postaje sve popularniji diljem Europe, te i UEFA i HNS nastavljaju ulagati sve više napora i sredstava u ovaj segment nogometne igre. Uključenjem ženske populacije u organizirani nogomet, dodatno se širi popularnost našeg sporta, ali i opseg potencijalnih „potrošača“ i navijača, ali i društvena dimenzija našeg sporta i socijalna odgovornost dobiva sve više na značaju.
- h) **Jednakost i uključivost** – ovim se kriterijem potiče klubove da utvrde i provode politiku kojom se jamče jednaka prava i mogućnosti za sve ljude koji prate i daju doprinos nogometnim aktivnostima kluba. Klubove se potiče da objave svoju predanost zaštiti ljudskih prava koja se temelji na međunarodno priznatim načelima, s naglaskom na zaštitu, dostojanstvo te jednaka prava i mogućnosti svima koji su na bilo koji način uključeni u sudjelovanje kluba, te da se odnosno odražava u klubskim politikama i poslovnim odnosima.
- i) **Nogomet za sve** – ovim se kriterijem potiču klubovi da utvrde i provode politike koje omogućuju da u njihovim nogometnim aktivnostima sudjeluju, daju svoj doprinos te da istima imaju pristup i da u njima uživaju **svi** – bez obzira na invaliditet ili druge onesposobljavajuće čimbenike (npr. zapošljavanje, mogućnost volontiranja, nesmetan pristup utakmicama itd.).
- j) **Zaštita okoliša** – klubove se potiče da u obavljanju svojih aktivnosti djeluju u cilju zaštite okoliša, da unaprjeđuju svoje politike vezane za zaštitu okoliša, svoj utjecaj na okoliš i održivost (vezano uz organizaciju događaja, izgradnju infrastrukture i upravljanje).
- k) **Poboljšanje nogometne infrastrukture** – stadioni / objekti za treniranje – **stalan** zadatak koji se odražava u ispunjenju Infrastrukturnih kriterija sadržanih u Pravilniku o licenciranju HNS i UEFA Pravilniku o stadionskoj infrastrukturi:
- **sigurni stadioni – periodični pregledi** koji se obavljaju u okviru postupka licenciranja po propisanim kriterijima jamče veću sigurnost gledateljima i igračima, te ostalim sudionicima utakmica i natjecanja;
 - **udobniji stadioni za gledatelje – povećanje broja sjedećih mjesta**, povećanje broja natkrivenih sjedala, kvalitetni sanitarni čvorovi, udobni objekti za osvježanje;
 - **kvalitetna rasvjeta na glavnim terenima, ali i na terenima za treniranje** – omogućuje atraktivnije nogometne priredbe, veći broj gledatelja, kvalitetne televizijske prijenose, povećani prihod (televizija), intenzivnije treniranje i intenzivnije korištenje terena za treniranje;
 - **kvalitetan sustav video nadzora te moderni uređaji za kontrolu ulaska gledatelja** – obveza iz Zakona o sprječavanju nereda na sportskim natjecanjima;
 - **poboljšanje kvalitete objekata za predstavnike medija** koji će im omogućiti kvalitetniji i ugodniji rad (radna mjesta, prostorije za press konferencije, tv-studiji...);
 - **poboljšanje oznaka o kretanju unutar i izvan stadiona** – lakše kretanje i snalaženje gledatelja, medija, službenih osoba;
 - **poboljšanje uvjeta smještaja osoba s invaliditetom na stadionu** (pristup, smještaj, sanitarni čvorovi);

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

- **poboljšanje kvalitete terena za igru i sustava održavanja** (sustavi navodnjavanja, odgovarajuće održavanje travnate površine, sustavi za grijanje terena);
- **poboljšanje udobnosti i sanitarnih uvjeta svlačionica za momčadi i suce;**
- **poboljšanje prostorija za zdravstvene preglede igrača – kvalitetna oprema; prostorija za prvu pomoć gledateljima, prostorija za doping kontrolu;**
- **ukupno povećanje sigurnosti, ali i udobnosti svih posjetitelja stadiona – uklanjanje svih prepreka i/ili potencijalnih rizičnih instalacija** (ostaci građevinskog materijala, instalacije za navodnjavanje terena, reklamni panoi), odgovarajući travnati rub do prve vertikalne prepreke, itd.;
- **prostorija za VAR tehnologiju (stadioni za utakmice HNL)** – s ciljem pravilnog funkcioniranja VAR tehnologije tijekom utakmica;
- **kvalitetni tereni za treniranje** povećavaju kvalitetu treninga, štite zdravlje igrača te smanjuju ozljede igrača, omogućuju korištenje većeg broja ekipa i igrača;
- **poboljšanje uvjeta, dostupnosti i kvalitete terena za treniranje za sve momčadi/ekipe kluba:** minimalan broj terena s prirodnom i umjetnom travom, dobre kvalitete, rasvjeta na pomoćnim terenima, udobne pripadajuće svlačionice s pripadajućim i kvalitetnim sanitarnim uvjetima.

U ostvarivanju ciljeva poboljšanja nogometne infrastrukture Stručnjak/ci za infrastrukturne kriterije klubovima i vlasnicima stadiona (gradska poglavarstva i sl.) **daju stručnu potporu i savjete u planiranju i projektiranju novih / rekonstrukciji postojećih stadiona**, te davanjem konkretnih savjeta /rješenja na licu mjesta – **stalan zadatak**.

Suradnja HNS-a (Odjel za licenciranje, stručnjak/ci za infrastrukturu) - MUP/ nadležne PU na usklađivanju propisa i postupka za ocjenjivanje / izdavanje «Prosudbe sigurnosti», te poštivanju aktualnih zakonskih propisa - **stalan zadatak**.

Klubovima se stavljaju na raspolaganje informacije i dokumenti, koji im mogu poslužiti kao „obrazac“ za projektiranje novih stadiona/rekonstrukcije već izgrađenih (FIFA/UEFA preporuke..., rasvjeta, umjetna trava...)

Odjel za licenciranje klubova HNS u suradnji i s potporom Uefinog odjela za stadione i sigurnost surađuje s vlasnicima stadiona – gradovima u poticanju izgradnje i rekonstrukcije stadiona i daje potporu klubovima i/ili investitorima – **stalan zadatak**.

I) **Poboljšanje kvalitete i sposobnosti stručnog osoblja i administracije u klubovima** – jasni opisi poslova, podjela poslova – organizacijske sheme, itd. što rezultira kvalitetnijim i profesionalnijim radom klubova, ne samo kao sportskih organizacija, nego kao održivih i kvalitetnih poduzeća.

Dobro osposobljeni klupski službenici (direktor, tajništvo, marketing, financije...) **s odgovarajućom razinom obrazovanja i sposobnostima za obavljanje svakodnevnih poslova:**

- Daljnje stvarno oživljavanje **funkcije sportskog direktora, kao središnjeg koordinatora i kreatora stručnog rada u klubu**, postavljanja ciljeva i načina postizanja ciljeva, angažiranje igrača, postavljanje sportskih ciljeva kluba (prvenstveno prva momčad). **Sportski direktor** kao kreator i koordinador stručnog rada u klubu ostvaruje punu suradnju sa sektorom mlađih uzrasta, u smislu kreiranja igračke kadrovske politike i promocije vlastitih mlađih igrača u prvu momčad. Sportski direktor djeluje kao spona između sektora razvoja mlađih uzrasta i prve momčadi s jedne strane, te uprave i klupske administracije – s druge strane.
- **Treneri** sa zvanjima propisanim **UEFA-inom Trenerskom konvencijom** (UEFA Pro, UEFA A, UEFA B, UEFA C, UEFA *Goalkeeper* A, UEFA *Goalkeeper* B, UEFA *Elite Youth* A, i UEFA *Youth* B trenerske licence). Stalna suradnja s Nogometnom akademijom HNS, Stručnom komisijom i Komisijom nogometnih trenera.
- Angažirano **kvalitetno i odgovorno zdravstveno osoblje u klubovima** koje vodi stalnu i stručnu brigu o zdravlju, liječenju i prehrani svojih igrača, te posebice igrača mlađih uzrasta.

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

Provođenje „Anti doping“ programa i permanentno informiranje igrača o opasnostima dopinga, te mjerama za provođenje Anti-dopinga. Permanentno obrazovanje medicinskog osoblja u klubovima putem provođenja programa „**UEFA Football Doctor Education**“, koji predviđa kaskadno i kontinuirano obrazovanje medicinskog osoblja u nogometu. **Stalna suradnja** sa Zdravstvenom komisijom HNS-a.

- Angažiranje **stručne osobe u klubu koja brine o predstavnicima medija na utakmicama (časnik za medije), ali i koja brine o ukupnim komunikacijama kluba s medijima i javnošću te provođenju komunikacijske politike članova kluba** (menadžment, treneri, igrači) s medijima i javnošću.
- **Angažiranje kvalitetnih redara / zaštitarskih tvrtki koji brinu o redu i sigurnosti tijekom utakmica, pripremaju potrebne akte klubova** (evakuacijski planovi, planovi osiguranja, i sl. sukladno važećim zakonskim odredbama), te koji ostvaruju kvalitetnu suradnju s MUP-om i drugim državnim tijelima i institucijama. Stalna suradnja s Odjelom za prevenciju i sigurnost i Komisijom za sigurnost HNS-a.
- **Uloga časnika za vezu s navijačima**, kojem je primarna zadaća **suradnja s navijačkim skupinama kluba**, osoba koja ostvaruje stalnu vezu i odnose kluba i njegovih navijačkih skupina, te suradnja s časnicima za navijače drugih domaćih i inozemnih klubova. Organizacija boravka, programa dobrodošlice i potpore druge vrste gostujućim navijačima te zajedničkih programa (npr. nogometnih utakmica između navijača, i sl.).
- **Uloga časnika za gledatelje s invaliditetom**, kojem je primarna zadaća **briga i potpora gledateljima s invaliditetom** tijekom nogometnih utakmica i koja po ovim pitanjima ima ključnu ulogu u klubu. Suradnja i razmjena informacija s časnicima za gledatelje s invaliditetom drugih klubova, razmjena iskustava i dobre prakse.
- **Uloga časnika za nogometno-društvenu odgovornost**, koji je odgovoran za provedbu politika i mjera nogometno-društvene odgovornosti te strategiju takve politike tražitelja licence te je provodi najmanje za područja jednakosti i uključivosti, antirasizma i antidiskriminacije, zaštite i dobrobiti djece i mladih, nogometa za sve i zaštite okoliša.
- **Uloga časnika za organizaciju utakmica**, koji je odgovoran za **sveukupnu organizaciju** utakmica prve momčadi/ekipe na domaćem terenu. Redovito se sastaje i surađuje s klupskim osobljem te usko surađuje s ostalim časnicima u klubu.
- **Uloga časnika za zaštitu i sigurnost**, koji je odgovoran za pitanja zaštite i sigurnosti te upravlja poslovima zaštite i sigurnosti vezano za utakmice tražitelja licence. Sudjeluje u razvoju i provedbi postupaka zaštite i sigurnosti uključujući procjenu rizika i planiranje, također, on je glavni kontakt između tijela javne vlasti i tražitelja licence o svim pitanjima zaštite i sigurnosti.
- Tijekom licencirane natjecateljske godine **stalna kontrola ispunjenja kriterija uz obvezu zamjene** u slučajevima kad dođe do nepopunjenosti pojedinih funkcija (bolest, otkaz, ostavka, raskid ugovora, i sl.).

Prije navedeni ciljevi **ostvaruju se stalno** – Odjel za licenciranje klubova HNS (stručnjak za kriterije str. osoblja i administracije) – Nogometna akademija HNS – Sektor natjecanja HNS-a – Komisija za profesionalni nogomet - Komisija nogometnih trenera – Zdravstvena i Anti doping komisija – Stručna komisija HNS – Komisija za ženski nogomet - Komisija nogometnih trenera HNS – Komisija nogometnih sudaca HNS – Komisija za natjecanje HNS.

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

- m) **Ostvarivanje kvalitetne pravne osnove za funkcioniranje kluba** u okviru Hrvatskog nogometnog saveza (pravni akti kluba koji između ostalog jasno prikazuju organizacijsku strukturu kluba, eventualno postojanje povezanih strana i subjekta koji ima krajnju kontrolu nad tražiteljem/primateljem licence, jasne strukture upravljanja klubom, pravni oblik, struktura vlasništva kluba tj. sportskog dioničkog društva...), te sudjelovanje u natjecanjima (poznavanje propisa HNS-a, FIFA i UEFA-e).

Ostvarivanje cilja **trajno**: suradnja klubova i stručnjaka za Pravne kriterije – pomoć u pripremanju pravnih akata/predložci) – Komisija za propise HNS-a – Odjel za pravne poslove HNS-a (priprema i objavljivanje, te tumačenje pravnih akata HNS-a, FIFA i UEFA).

- n) **Poboljšanje transparentnosti financijskog poslovanja klubova, ekonomske i financijske održivosti, ali i odgovornosti**, pravovremeno ispunjenje financijskih obveza, prije svega prema njihovim zaposlenicima, drugim klubovima, kao i ostalim dobavljačima. **Povećanje transparentnosti financijskog poslovanja kluba** – kvalitetno financijsko izvještavanje i planiranje, angažiranje kvalitetnih revizora i financijskih savjetnika, te održavanje **financijske stabilnosti kluba i jamstvo vremenske neograničenosti te financijske održivosti**.

Provođenje odredaba o **UEFA-inom financijskom nadzoru** sukladno odredbama UEFA-inog Pravilnika o licenciranju i financijskoj održivosti klubova koji se primjenjuje na klubove koji sudjeluju u UEFA-inim klupskim natjecanjima. **Od 1. lipnja 2011.** svi klubovi koji sudjeluju u UEFA-inim klupskim natjecanjima (UEFA Liga prvaka, UEFA Europa liga i UEFA Europska konferencijska liga) pod nadzorom su UEFA-e u odnosu na podmirenje financijskih obveza nastalih od 1. siječnja do 30. lipnja godine u kojoj započinju UEFA-ina klupska natjecanja. **Nadzor** se provodi u pogledu dospjelih obveza prema drugim nogometnim klubovima koje su nastale iz djelatnosti prijelaza igrača (transfera) i prema vlastitim zaposlenicima. Tijekom 2023. UEFA je obavila nadzor nad četiri kluba: GNK Dinamo Zagreb, NK Osijek s.d.d. Osijek, HNK Rijeka s.d.d. Rijeka i HNK Hajduk s.d.d. Split, slijedom informacija koje su UEFA-i dostavili spomenuti klubovi putem Odjela za licenciranje klubova HNS-a. UEFA-ino Tijelo za financijsku kontrolu klubova je donijelo odgovarajuće odluke u odnosu na svaki od spomenutih klubova. Kršenje odredaba UEFA-inog financijskog nadzora za posljedicu ima izricanje disciplinskih mjera takvim klubovima, a između ostalog i suspenziju isplata financijskih doprinosa koje takvim klubovima pripadaju na ime sudjelovanja u UEFA-inim klupskim natjecanjima.

U okviru UEFA-inog postupka financijskog nadzora klubova, svi klubovi HNL u travnju 2023. dostavili su svoje godišnje financijske izvještaje (za 2022. godinu) izravno UEFA-i putem Internetske aplikacije. Ove podatke, osim u svrhe sveobuhvatne analize poslovanja klubova najviših liga Europe, UEFA analizira i koristi u svrhu provođenja postupka propisanog zahtjevima **solventnosti, stabilnosti** te zahtjev **kontrole troškova momčadi**, čiji je osnovni cilj da klubovi pravovremeno **podmiruju svoje obveze, ne troše više od ostvarenih prihoda, ograničeno troše na primanja trenera i igrača**, te time **te tako odražavaju svoju financijsku disciplinu, stabilnost i fair-play ponašanje i izvan terena za igru**.

Po uzoru na UEFA-in financijski nadzor, Odjel za licenciranje klubova HNS, na osnovu odluka Tijela za licenciranje je tijekom 2023. obavio nadzor i obavlja financijskih nadzor **nad svim klubovima - primateljima** UEFA Licence, Licence za HNL i Licence za Prvu NL nad svim klubovima HNL i Prve NL u odnosu na njihovu pravovremenost u ispunjenju financijskih obveza koje su dospjevale od siječnja do prosinca 2023. godine. Od licencirane natjecateljske 2023./24.g. uvedeno je i razdoblje nadzora pravovremenosti ispunjenja financijskih obveza s 31. prosincom. Nadzor se odnosi na dospjela potraživanja drugih nogometnih klubova i vlastitih zaposlenika, obveze prema državi – porezi i doprinosi, te obveze prema UEFA-i i Davatelju licence, kao i na ažurirane financijske planove tih klubova.

Ostvarivanje prije navedenih ciljeva i zadaća je **trajno**. Suradnja na relaciji: stručnjak za financijske kriterije – klub – revizor kluba, putem stručnih skupova – seminara – radionica - sastanaka na kojima se izmjenjuju iskustva i raspravljaju problemi i pronalaze moguća rješenja problema. Nadalje, suradnja stručnjaka za financijske kriterije s drugim tijelima i odjelima HNS-a u provjeri financijskih podataka koje klub iznosi u financijskim izvještajima (Disciplinska komisija HNS, Arbitražni sud HNS – sporovi, Nogometna akademija, povjerenici natjecanja).

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

Klubove se i nadalje potiče **da racionalno i odgovorno planiraju svoje prihode i troškove**, uvažavajući uvjete na ekonomskom i financijskom tržištu te da kreiraju odgovarajuće modele financiranja u rizičnim razdobljima kako vremensku neograničenost svog poslovanja ne bi doveli u pitanje.

Pravna osnova

Izvršni odbor HNS je 23. listopada 2023. usvojio [Pravilnik o licenciranju i financijskoj održivosti klubova izdanje listopad 2023](#)., koji je objavljen u Glasniku HNS-a br. 46/2023. od 01.11.2023. Pravilnik je dostavljen UEFA-i na uvid i analizu radi utvrđivanje obvezne sukladnosti s UEFA-inim pravilnicima.

Kriteriji za dobivanje licence

Pravilnik o licenciranju klubova HNS opisuje **6 (šest) skupina kriterija**, a to su: **sportski, infrastrukturni, kriteriji nogometno-društvene odgovornosti, kriteriji administracije i stručnog osoblja, pravni i financijski kriteriji, a ispunjenje kojih je uvjet za dobivanje licence.**

Kriteriji su podijeljeni u **tri** stupnja:

- **“A”** (obvezno ispunjenje za dobivanje licence);
- **“B”** (obvezno ispunjenje za dobivanje licence, no zbog neispunjenja se licenca ne uskraćuje, već se klubu izriče novčana kazna ili ukor u skladu s Disciplinskim pravilnikom HNS-a);
- **“C”** (ispunjenje nije obvezno – kriterij preporuke i najbolje prakse).

LICENCIRANJE KLUBOVA

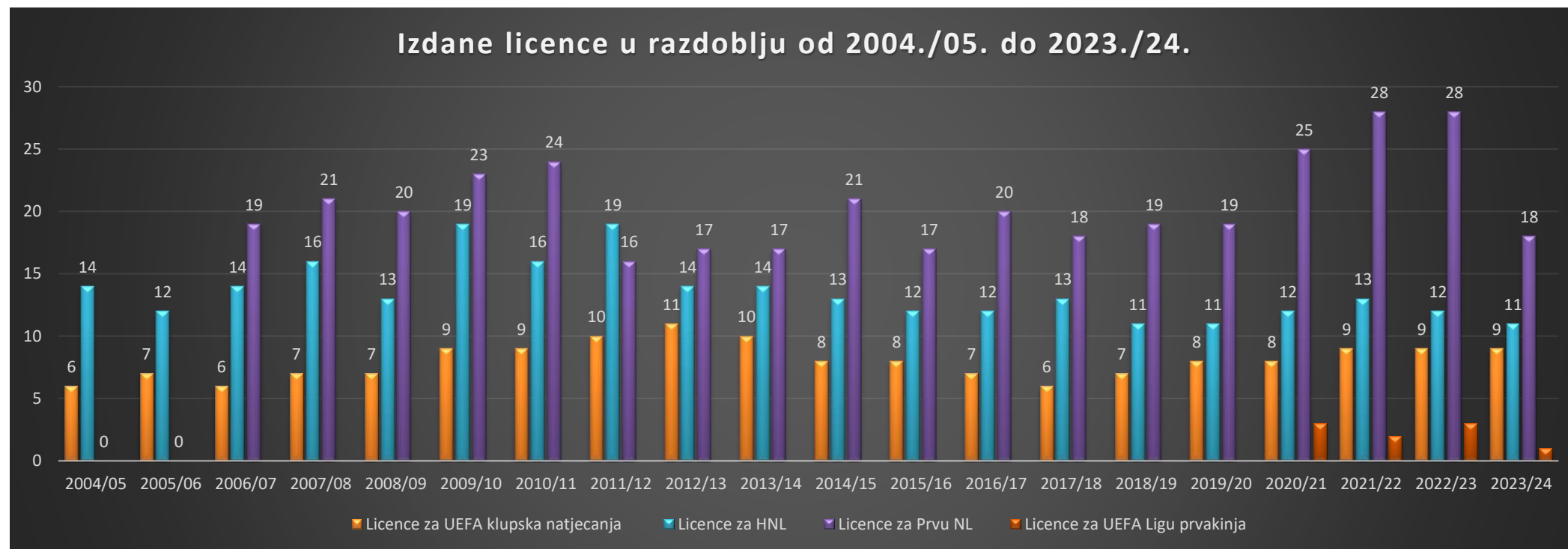
Natjecateljska 2024./2025. godina

20. Središnji postupak licenciranja klubova - natjecateljska 2023./24. godina

U skladu s Pravilnikom o licenciranju i financijskoj održivosti klubova HNS-a – izdanje prosinac 2023., dvadeseti postupak licenciranja klubova obavljen je tijekom prve polovine 2023. godine za 2023./24. UEFA klupska natjecanja (Liga prvaka, Europa Liga i Europska konferencijska liga, te Liga prvakinja), 2023/24. HNL i 2023/24. Prvu NL.

U nastavku se daje povijesni pregled klubova po broju izdanih licenci:

Valja naglasiti da se kod klubova HNL, Prve NL, ali i klubova Druge NL uočavaju stalni pomaci u pristupu, no ipak ostaje minimalan broj klubova koji i dalje ozbiljno ne shvaćaju, niti sudjeluju u postupku licenciranja. Sa zadovoljstvom se uočava da klubovi u svim ligama koje su do sada bile obuhvaćene ovim postupkom u potpunosti isti podržavaju. Sličan se postupak provjere kriterija, odnosno uvjeta već provodio među klubovima Druge NL i HNLŽ, a i u drugim ligama i natjecanjima. Sad su klubovi Druge NL obuhvaćeni postupkom licenciranja klubova sukladno Pravilniku o licenciranju i financijskoj održivosti klubova.

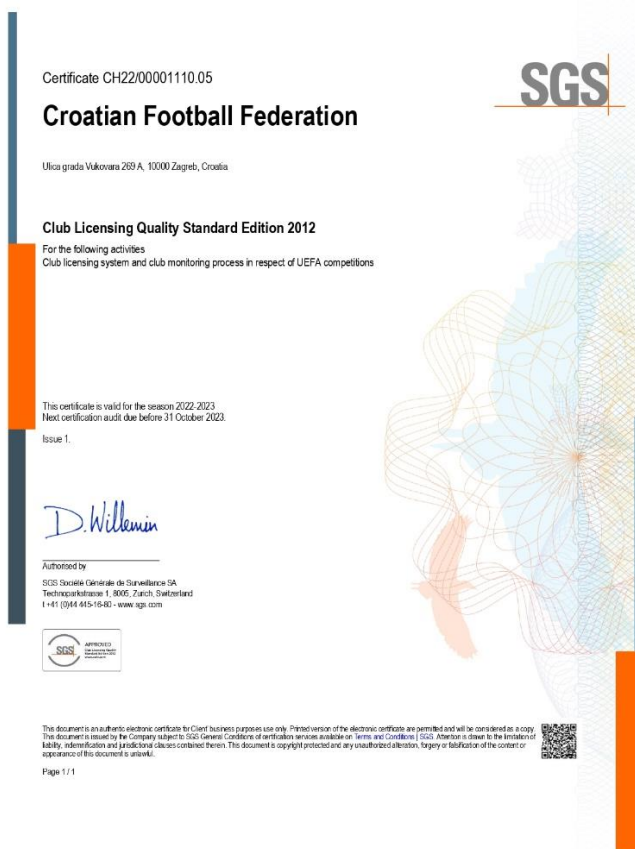

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

UEFA-in Standard kvalitete licenciranja klubova

Hrvatski nogometni savez kao davatelj licence također je obvezan ispunjavati sve zahtjeve koji su sadržani u **UEFA-inom Standardu kvalitete licenciranja klubova**. Ispunjenje ovih zahtjeva svake godine ocjenjuje i provjerava neovisna međunarodna certifikacijska tvrtka SGS (*Société Générale de Surveillance*) – koja je imenovana od UEFA-e. **SGS je Certifikatom CH 22/00001110.05 koji vrijedi za natjecateljsku 2022./23. godinu** potvrdila da je sustav koji Hrvatski nogometni savez primjenjuje u upravljanju djelatnostima nacionalnog sustava licenciranja klubova ocijenjen i da **demonstrira ispunjenje zahtjeva Standarda**.

11.10.2023. ocjenjivači SGS-a obavili su pregled dokumentacije i sustava upravljanja te provedbe sustava licenciranja u Odjelu za licenciranje klubova HNS-a, koji je zaključen izvještajem iz kojeg je vidljivo ispunjenje svih zadanih zahtjeva. Na osnovu ocjene utvrđenog stanja uvedenosti i primjene standarda, njegove formalne transparentnosti sustava i potvrđene pouzdanosti u primjeni, ovlašteni su ocjenjivači utvrdili sukladnost sa zadanim zahtjevima, te dali prijedlog za izdavanje certifikata Validacijskoj komisiji SGS-a.

Ovaj certifikat kvalitete potvrđuje ugled Hrvatskog nogometnog saveza ne samo u sportskom i nogometnom, nego i širem poslovnom okruženju.

LICENCIRANJE KLUBOVA

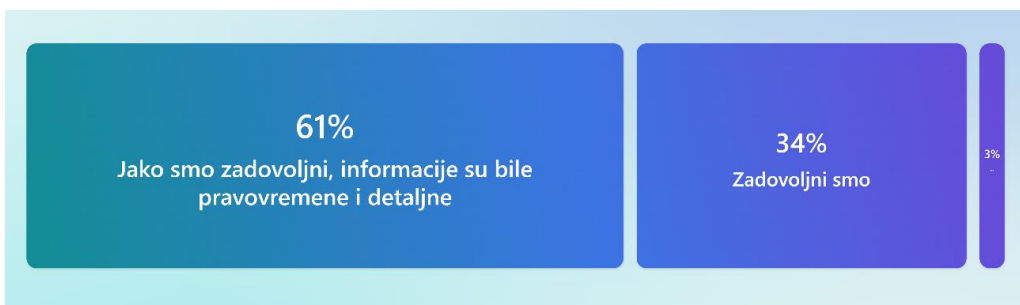
Natjecateljska 2024./2025. godina

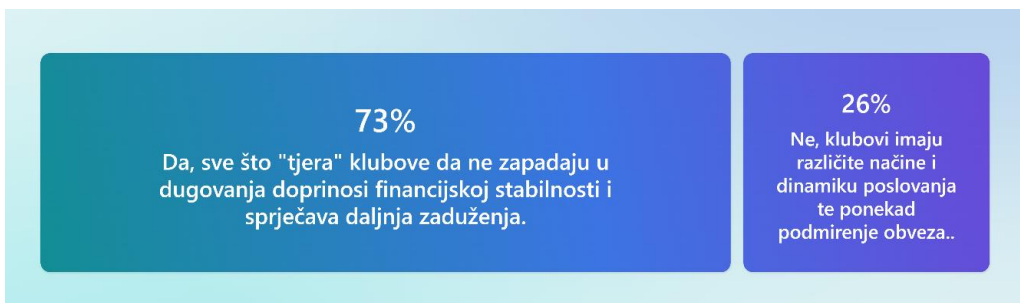
* * *

Povratne informacije klubova koji su za natjecateljsku godinu 2023./24. podnijeli molbe za licence za UEFA-ina klupska i natjecanja u HNL i Prvoj NL govore o njihovim reakcijama na ukupan sustav i njegovu primjenu, što je vidljivo iz prikaza u nastavku:

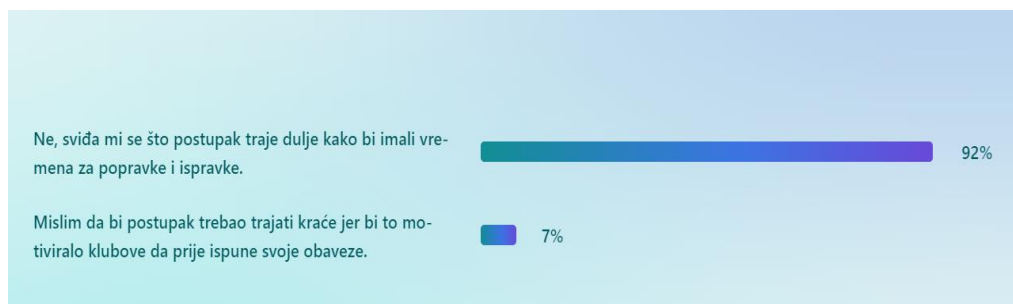
Jeste li zadovoljni kvalitetom informacija i potporom koju ste dobili tijekom postupka licenciranja od strane Odjela za licenciranje HNS?

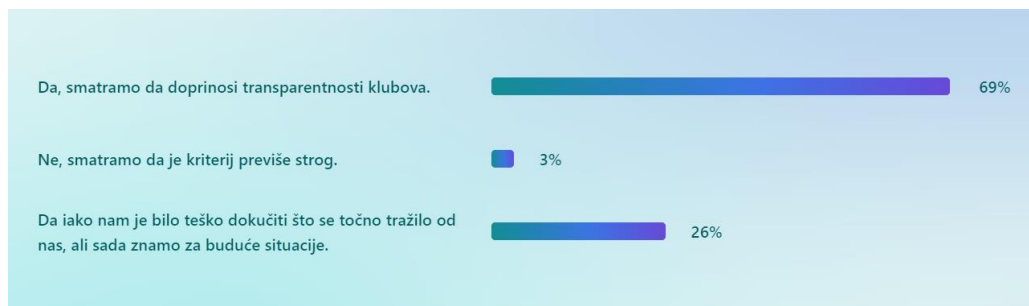
Novim Pravilnikom o licenciranju i financijskoj održivosti klubova HNS, prosinac 2022. došlo je i do promjena u financijskim kriterijima. Iskustvo licenciranja za natjecateljsku godinu 2023./24. pokazalo je da je "novi, ključni datum" (28.veljače) izazov za klubove. Smatrate li da ovako koncipirani financijski kriteriji, a posebno kriteriji "bez dospjelih obveza" koje klubovi moraju zadovoljiti kako bi dobili, pa onda i zadržali svoje licence, doprinose njihovoj financijskoj stabilnosti i vjerodostojnosti te odgovornosti prema fizičkim i pravnim osobama koje su s njima (klubovima) u poslovnom odnosu?

Smatrate li da bi postupak licenciranja trebao biti koncentriraniji u kraće razdoblje s kraćim rokovima?

Smatrate li da novi kriteriji iz skupine pravnih kriterija, a riječ je o pravnoj strukturi grupe i krajnjoj strani koja kontrolira - stvarni vlasnik i strana sa značajnim utjecajem, doprinosi transparentnosti klubova?

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

Sve veću prepoznatljivost i značaj dobiva i ženski nogomet. U tom smjeru se podupiru svi klubovi te se potiče suradnja, potpora i ulaganje u ženske klubove i momčadi. Smatrate li da sportski kriteriji koji zahtijevaju djelovanje u tom smjeru doprinose takvim aktivnostima klubova?

Smatrate li da bi javno objavljivanje razloga o neizdavanju licence u 1. i 2. stupnju bilo dobro?

Ispunjenje kojih kriterija smatrate najvećim izazovom?

LICENCIRANJE KLUBOVA

Natjecateljska 2024./2025. godina

Vjerujemo da će sustav licenciranja klubova i dalje oblikovati čvrstu osnovu i biti nadalje jedan od najvrjednijih modela za razvoj i unapređenje nogometa na dobrobit svih sudionika, kao i “vanjskih” interesnih skupina: gledatelja i navijača, sponzora i investitora, medija...

Ponovno će posebna potpora i poticaj biti pružani ženskim nogometnim klubovima, odnosno ekipama koji će po peti put sudjelovati u postupku licenciranja po zasebnim kriterijima, koji su dakako, sastavni dio Pravilnika o licenciranju i financijskoj održivosti klubova HNS, ali svakako i tražiteljima Licence za Drugu NL, koji su po prvi puta u postupku licenciranja klubova prema Pravilniku o licenciranju i financijskoj održivosti klubova. Svakako očekujemo da će sustav licenciranja kao i dosad u muškom nogometu, biti značajan zamašnjak razvoju, unaprjeđenju i popularizaciji ženskog nogometa u Hrvatskoj.

Hrvatski nogometni savez odlučan je u svom djelovanju usmjerenom k ostvarenju ciljeva sustava licenciranja i financijske održivosti svojih klubova. To se prije svega očitava u nastojanju da klubovi posluju odgovorno, transparentno, učinkovito ali i uspješno a u čemu imaju stalnu potporu Saveza, te da sustav licenciranja i dalje bude jedna od značajnih poluga za poboljšanje njihovog sportskog i financijskog statusa, odgovornosti i ugleda u sportskom i poslovnom svijetu, kao i u općoj javnosti.

Zagreb, 18. prosinac 2023.

Predsjednik

Marijan KUSTIĆ, v.r.